

До пункту 3.6.2 Анкети самооцінки підприємства та контрольного питання 3.6.2. Алгоритму відповідності підприємства критеріям та/або умовам надання авторизації щодо строків зберігання облікових записів документів та інформації щодо господарської діяльності підприємства

Здійснення митними органами заходів з оцінки по цьому питанню направлено на підтвердження впровадження на підприємстві процедур щодо встановлення та дотримання строків зберігання документів, облікових записів та інформації щодо господарської діяльності підприємства.

Частиною тринадцятою статті 264 Митного кодексу України визначено, що документи, відомості про які зазначені в митній декларації, повинні зберігатися декларантом протягом не менше ніж 1095 днів, крім документів на паперових носіях, що надані митному органу для здійснення митних формальностей та не повернені митним органом після їх виконання. Декларант та уповноважена ним особа несуть установлену цим Кодексом та іншими законами України відповідальність за подання недостовірних відомостей, внесених ними до митної декларації, за знищення або втрату документів, відомості про які зазначені в митній декларації, до закінчення строку зберігання, передбаченого цією частиною.

Звертаємо увагу, що строки зберігання документів, встановлені Податковим кодексом України, з 28.04.2023 значно збільшені (згідно із Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки» від 20.03.2023 № 2970-IX), та перевищують строки зберігання, встановлені статтею 264 Митного кодексу України.

При цьому частина перша статті 355 Митного кодексу України встановлює обов'язок підприємств зберігати відповідні документи протягом строків, визначених Податковим кодексом України:

«1. Підприємства зобов'язані забезпечувати збереження митних декларацій, документів, передбачених статтею 335 Митного кодексу України, фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, необхідних для проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів, протягом строків, передбачених пунктами 44.3 та 44.4 статті 44 Податкового кодексу України, та їх відновлення у строки і в порядку, визначені пунктом 44.5 зазначеної статті, у разі їх втрати чи передчасного знищення. У разі невиконання цього обов'язку до підприємств застосовуються норми статті 121 Податкового кодексу України.»

В свою чергу, пунктом 44.3 статті 44 Податкового кодексу України визначено, що:

«Платники податків зобов'язані забезпечити зберігання документів та інформації, визначених пунктом 44.1 цієї статті, а також документів, пов'язаних

із виконанням вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом визначених законодавством строків, але не менше:

2555 днів - для документів та інформації, необхідних для здійснення податкового контролю, відповідно до статей 39 і 39², пункту 141.4 статті 141 Податкового кодексу України;

1825 днів - для первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством, що складаються особами, визначеними пунктом 133.1 статті 133, підпунктом 133.2.2 пункту 133.2 та пунктом 133.4 статті 133 Податкового кодексу України, а також юридичними особами, які обрали спрощену систему оподаткування, за винятком документів, до яких застосовується більш тривалий строк зберігання згідно з підпунктом 44.3.1 пункту 44.3 статті 44 Податкового кодексу України;

1095 днів - для інших документів, на які не поширюються вимоги підпунктів 44.3.1 та 44.3.2 пункту 44.3 статті 44 Податкового кодексу України;

1095 днів - для документів, пов'язаних з виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, включаючи дозвільні документи».

Слід зазначити, що строки зберігання документів та інформації, визначені пунктом 44.3 статті 44 Податкового кодексу України, розраховуються з дня подання податкової звітності чи іншої звітності, передбаченої цим Кодексом, для складення якої використовуються зазначені документи та/або інформація, а в разі її неподання - з передбаченого Податковим кодексом України граничного строку подання такої звітності, а для документів, пов'язаних з виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, - з дня здійснення відповідної господарської операції (для відповідних дозвільних документів - з дня завершення строку їх дії).

Вказані строки зберігання документів та інформації продовжуються на період зупинення відліку строку давності у випадках, передбачених пунктом 102.3 статті 102 Податкового кодексу України.

Таким чином, під час проведення оцінки відповідності митний орган для підтвердження відповідності вимогам пункту 3.6.2 Анкети самооцінки підприємства, може запропонувати підприємству продемонструвати:

- документи, відомості про які зазначено в митних деклараціях (на вибірковій основі по 2-3 митним деклараціям за попередні три календарні роки (або за відповідний період - у разі коли підприємство зареєстровано менше трьох років);

- затверджену в установленому порядку Номенклатуру справ підприємства;
- здійснити вибіркиму перевірку відповідності строків зберігання документів, зазначених в Номенклатурі справ підприємства, строкам, визначеним вищезазначеними положеннями Митного та Податкового кодексів України.

Довідково: номенклатура справ - обов'язковий для кожної юридичної особи систематизований перелік назв справ, що формуються в її діловодстві, із зазначенням строків зберігання справ (стаття 1 Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи»).

Уніфікована форма номенклатури справ, наведена в додатках 10 та 11 Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних, органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2015 № 1000/5.